

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

2018-06-18 Nr. (21.1.1) 3-276d

DĖL 2018 M. BIRŽELIO 20 D. VYRIAUSYBĖS PASITARIMO DARBOTVARKĖS

Siunčiame medžiagą 2018 m. birželio 20 d. Vyriausybės pasitarimo darbotvarkės klausimu dėl Lietuvos Respublikos pozicijų dėl klausimų, svarstomų 2018 m. birželio 26 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir specialiosios Bendrųjų reikalų tarybos (50 straipsnis) ir 2018 m. birželio 28–29 d. Europos Vadovų Tarybos ir specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdžiuose.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicijos dėl klausimų, svarstomų 2018 m. birželio 26 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir specialiosios Bendrųjų reikalų tarybos (50 straipsnis) ir 2018 m. birželio 28–29 d. Europos Vadovų Tarybos ir 2018 m. specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdžiuose, 8 lapai;
2. Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Viceministras

Neris Germanas

Originalas nebus siunčiamas

Ž. Mozūraitis, tel. 236 2597, el. p. zymantas.mozuraitis@urm.lt; V. Gustainytė, tel. 236 2835, el. p. vaida.gustainyte@urm.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJOS DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ
2018 M. BIRŽELIO 26 D. EUROPOS SĄJUNGOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS IR
SPECIALIOSIOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS) IR
2018 M. BIRŽELIO 28–29 D. EUROPOS VADOVŲ TARYBOS IR
2018 M. SPECIALIOSIOS EUROPOS VADOVŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS)
POSĖDŽIUOSE**

2018 m. birželio 26 d. ES Bendrųjų reikalų tarybos (BRT) posėdis

Birželio 26 d. BRT, ministrai apsiskeis nuomonėmis dėl Plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos proceso, kuriuo vertinama į ES siekiančių įstoti šalių pažangą, priims išvadų projektą. Ruošiantis birželio 28–29 d. EVT susitikimui, bus aptartas EVT išvadų projektas ir apžvelgtas EVT sprendimų įgyvendinimas. Birželio 29 d. įvyks Euro zonos viršūnių susitikimas, kuriame planuojama priimti konkrečius sprendimus dėl tolesnės Europos ekonominės ir pinigų sąjungos reformos. Įgyvendinant Europos semestrą, BRT aptars, patvirtins ir perduos EVT 2018 m. gegužės 23 d. EK pateiktas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Taryba aptars dabartinę padėtį dėl tarpinstitucinio susitarimo įgyvendinimo. Galiausiai, bus tęsiamos diskusijos dėl teisinės sistemos reformos Lenkijoje.

Plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos procesas

2018 m. balandžio 17 dieną Europos Komisija (EK) paskelbė metinį Europos Sąjungos (ES) plėtros dokumentų rinkinį. Atsižvelgiant į tai, BRT priims Tarybos išvadas dėl Plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos proceso, kuriose įvertins į ES narystės perspektyvą turinčių Turkijos, Juodkalnijos, Serbijos, Makedonijos, Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos bei Kosovo pažangą, įgyvendinant svarbiausias politines ir ekonomines reformas, ir įvardins šioms šalims liekančius svarbiausius iššūkius bei uždavinius ateinantiems metams, nubrėš tolesnes ES plėtros politikos įgyvendinimo gaires. Pagrindinis šių metų pokytis – metinis plėtros dokumentų paketo parengimas perkeltas iš tradicinio laiko rudenį į pavasarį, suderinant EK ataskaitinį laikotarpį su kalendoriniais metais ir ekonominių reformų programų (ERP) ciklu bei sustiprinant ES plėtros politikos ekonominį pagrindą, užtikrinant didesnę plėtros paketo ir ERP proceso nuoseklumą ir didinant ERP matomumą.

Svarbiausia EK plėtros dokumentuose – 1) EK rekomendacija pradėti derybas dėl narystės ES su Albanija ir Makedonija, abiem šalims padarius ženklų pažangą; 2) Turkijos pažangos neigiamiausias vertinimas, palyginus su ankstesnėmis EK pažangos ataskaitomis, tačiau išlaikant tolesnį dialogą ir bendradarbiavimą su Turkija kaip strategine ES partnere ir šalimi kandidate.

Lietuvos pozicija: Svarbu išlaikyti ES vienybę bei patikimumą ir priimti bendras Tarybos išvadas. ES turi aktyviai veikti tų valstybių kryptimi, kurios savo ateitį sieja su eurointegracija, įskaitant Rytų Partnerystės šalis. Pritariame, kad tvirta narystės ES perspektyva išlieka permainingu, stabilumo ir saugumo Pietryčių Europoje varomąja jėga. ES plėtros procesas turi būti toliau grindžiamas nustatytais kriterijais ir individualių nuopelnų vertinimu. Pritariame EK išskiriamoms prioritetinėms sritims: teisinės valstybės principo įgyvendinimas, demokratinės institucijos, pagrindinių teisių ir saviraiškos laisvės apsauga, ekonomikos valdysena, viešojo administravimo reformos, regioninis bendradarbiavimas. Pabrėžiame būtinybę Vakarų Balkanų regiono šalims siekti susitaikymo bei puoselėti gerus kaimyninius santykius, paremtus pagarba nepriklausomybei, teritoriniam vientisumui ir suverenumui.

ES plėtra nėra vien techninis procesas, o strateginis narystės ES siekiančių šalių pasirinkimas, reikalaujantis ES vertybių ir principų laikymosi, įskaitant kandidačių prisijungimą prie ES bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) pozicijų. Lietuva pabrėžia poreikį stojimo derybas pradėjusioms šalims gerinti prisijungimo prie ES pozicijų užsienio ir saugumo politikos srityje lygį. Lietuva pritaria pateiktam Tarybos išvadų projektui. Siekiame, kad Tarybos išvados dėl Serbijos būtų tinkamai atspindėtas raginimas Serbijai geriau derinti savo užsienio politiką su ES BUSP. Svarbu, kad ES plėtros šalys jaustųsi plėtros proceso šeiminingomis. Manome, kad turi būti skiriamas didesnis dėmesys ES ir narystės joje siekiančių valstybių ir jų politinių lyderių viešajai komunikacijai

integracijos į ES klausimais.. Atsižvelgiant į trečiųjų šalių skleidžiamą propagandą ir dezinformaciją, turi būti stiprinama ES strateginė komunikacija.

Pritariame EK rekomendacijai pradėti derybas dėl narystės ES su Albanija ir Makedonija. Lietuva siekia, kad Tarybos išvadų tekstas dėl Turkijos būtų subalansuotas, išlaikant referencijas į tolesnę Turkijos eurointegracinę perspektyvą ir atviro ES ir Turkijos dialogo įvairiose srityse palaikymą.

Lietuva pritaria, kad didesnis dėmesys būtų skiriamas šalių ekonominių reformų įgyvendinimui, konkurencingumo didinimui ir darbo vietų, ypač jaunimui, kūrimui. ES plėtros paketo atsiskaitomojo laikotarpio perkėlimas (iš rudens į pavasarį) padeda geriau planuoti ir koordinuoti ES siekiančių šalių ekonominės politikos ir reformų procesus.

Pasirengimas 2018 m. birželio 28–29 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimui

2018 m. birželio 28–29 d. Europos vadovų tarybos susitikime numatomos diskusijos dėl: Migracijos (siekiant konsensuso tarp visų VN dėl Bendros Europos pabėgėlių sistemos reformos); saugumo ir gynybos (aptariant Nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą, karinį mobilumą, ES-NATO bendros deklaracijos įgyvendinimą, reglamentą dėl Europos gynybos pramoninio vystymo ir Europos gynybos fondą, civilinę BSGP, ES atsparumo stiprinimą reaguojant į CBRN ir hibridines grėsmes); užimtumo, ekonominio augimo ir konkurencingumo (aptariant mokesčius bei valstybių specifinių rekomendacijų patvirtinimu užbaigiant 2018 m. Europos semestrą); inovacijų ir skaitmeninimo (Horizontas 2020, e-privatumas, dirbtinis intelektas); Daugiametė finansinė programa (aptariant galimus derybų laiko rėmus). Taip pat planuojamas ES27 formate Euro zonos šalių viršūnių susitikimas, kuriame pagrindinis dėmesys Ekonomikos ir pinigų sąjungai (bus pristatytos kelios gairės dėl Bankų sąjungos).

EVT išvadų projektas platinamas birželio 18 d.

Lietuvos pozicija

Migracija. Lietuva visada pasisako už visaapimančio požiūrio taikymą valdant migracijos situaciją, kur vienodai dėmesys skiriamas ES išorės sienos apsaugos stiprinimui, kovai su nelegalia migracija ir neteisėtų migrantų grąžinimo įgyvendinimui, bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis šalinant migracijos priežastis ir didinant legalios migracijos galimybes. Taip pat esame pasirengę ir toliau dirbti ieškant bendro sutarimo, tinkamo visoms VN, reformuojant Bendrąją Europos Prieglobsčio sistemą.

Saugumas ir gynyba. Svarbu toliau tęsti darbą įgyvendinant PESCO projektus ir toliau kurti PESCO institucinę sąrangą. Reikalinga toliau gilinti ES-NATO bendradarbiavimą, įskaitant planuojamą naujos deklaracijos pasirašymą NATO viršūnių susitikimo Briuselyje metu. Svarbu pasveikinti pažangą karinio mobilumo srityje ir paraginti kuo skubiau užbaigti karinių reikalavimų parengimą. Palaikome išsamų požiūrį į karinio mobilumo civilinius ir karinius aspektus, įskaitant visos vyriausybės įtraukimo principą, būtina siekti konkrečių rezultatų šioje srityje. Lietuvai ypatingai svarbūs transporto infrastruktūros gerinimo klausimai. Pritariame EIVT ir EK parengtai ataskaitai atspindinčiai ES atsparumo cheminėms, biologinėms, radiologinėms ir branduolinėms bei hibridinėms grėsmėms stiprinimą. Svarbu, kad dokumente tinkamai atspindėta 2017 m. spalio CBRN veiksmų plano įgyvendinimo pažanga. Remiame ES CBRN Kompetencijos centrų veiklą atsparumo didinimo ir gebėjimų stiprinimo srityje.

Užimtumas, ekonominis augimas ir konkurencingumas. Pritariame EK siūlomoms rekomendacijoms Lietuvai 2018-2019 metams. Laikomės nuomonės, kad valstybėms narėms skirtos rekomendacijos turi būti koncentruojamos į makroekonominį stabilumą ir sritis, kurios labiausiai prisidėtų prie valstybių narių ir visos ES augimo.

Lietuva palaiko diskusijas dėl EK pateiktų pasiūlymų skaitmeninės ekonomikos apmokestinimo klausimais. Galimą sutarimą dėl EK ilgojo laikotarpio visaapimančio pasiūlymo vertina kaip ES galimybę svarbiau atstovauti koordinuotą poziciją platesniuose tarptautiniuose forumuose, tačiau

abejoja, ar, neturint globalių sprendimų, šio pasiūlymo įgyvendinimas leistų efektyviai spręsti dėl skaitmenizacijos susidariusius iššūkius. Tuo tarpu EK trumpojo laikotarpio pasiūlymą Lietuva vertina atsargiai. Šiuo atveju svarbiausia įvertinti, ar laikinos priemonės nesąlygos ES rinkos fragmentacijos, taip mažindamos ES konkurencingumą, o ir ar netrukdytų prekybiniais santykiams su likusio pasaulio valstybėmis. Kartu būtina išspręsti eilę kitų klausimų, kad nebūtų sukuriama sąlyga dvigubam apmokestinimui, kliūtys verslų augimui ir t.t.

Inovacijos ir skaitmeninė darbotvarkė. Pritariame, kad ES turi stiprinti savo inovacijų potencialą ir didinti inovatyvių produktų patekimą į rinką. Palaikome požiūrį, kad reikia gerinti prieigą prie inovacijų finansavimo, visgi, atkreipiame dėmesį, kad lūžio inovacijos dažnai gimsta iš mokslo, ir ekosistemai svarbus investicijų skyrimo mokslui ir verslui balansas, subsidiarumo principo užtikrinimas. Manome, kad naujai steigiamą Europos inovacijų tarybą prisidės prie geresnio ES ir VN technologijų ir inovacijų plėtros finansavimo schemų ir priemonių koordinavimo, siekiant paskatinti didesnės rizikos ir radikalesnius inovacinius projektus bei efektyvesnę verslo, mokslo ir valdžios institucijų sąveiką.

Pabrėžiame poreikį išlaikyti ambicijų lygį ir kuo greičiau pabaigti derybas dėl ES skaitmeninės rinkos iniciatyvų (įskaitant autorių teisių, e-privatumo). Labai svarbu nuosekliai kurti ES duomenų ekonomiką: prieinami duomenys (ir jų pakartotinis panaudojimas) leistų sukurti naujų darbo vietų, inovatyvių produktų ir sudarytų sąlygas dirbtinio intelekto technologijų vystymui. Tuo pačiu pabrėžiame, kad šie veiksmai turėtų užtikrinti aukštą duomenų apsaugos, kibernetinio saugumo ir privatumo lygį. Remtume tolimesnius veiksmus dėl dirbtinio intelekto technologijų vystymo (Lietuva balandžio 10 d. prisijungė prie 25 Europos šalių deklaracijos dėl dirbtinio intelekto vystymo), tačiau kartu atkreipiame dėmesį į būtinybę diskutuoti dėl etinių ir socialinių dirbtinio intelekto technologijų aspektų. Lietuvai išlieka svarbios tolimesnės pastangos kovoti su dezinformacija internete – tikimės, kad COM ir toliau stebės situaciją ir, esant poreikiui, siūlys tolimesnes priemones.

Daugiametė finansinė programa. Naujame ES biudžete turėtų būti užtikrinti šie svarbiausi principai – pusiausvyra ir sąžiningumas. Todėl Lietuvai yra nepriimtinas Sanglaudos lėšų Lietuvai mažinimas 24 proc., ES bendrojo finansavimo Lietuvai mažinamas nuo 85 proc. iki 55 proc., tiesioginių išmokų Lietuvai didėjimas 5,8 proc. yra nepakankamas konvergencijai užtikrinti, kaimo plėtros lėšos Lietuvai turėtų mažėti palaipsniui, o ne drastiškai (-26 proc.), Ignalinos AE uždarymui pasiūlyta 552 mln. eurų – tik 70 proc. prašytos sumos. Siektina didinti ES bendrąjį finansavimą dideliems infrastruktūros projektams, finansuojamiems iš Sanglaudos fondo. Atsižvelgiant į "Rail Baltica" projekto apimtį ir dėl mažėjančio ES indėlio, šio projekto gali nepavykti pabaigti per kitą programavimo laikotarpį.

EVT sprendimų įgyvendinimas

Siekiant gerinti EVT išvadų įgyvendinimą, neformaliame 2016 m. balandžio 11-12 d. BRT susitikime valstybės narės (VN) sutarė, kad po kiekvienos EVT bus parengta detali priimtų sprendimų apžvalga, nurodant, kas atsakingas už konkrečių sprendimų įgyvendinimą, kokie veiksmai ir iki kada turi būti atlikti siekiant įvykdyti pavestas užduotis, o BRT reguliariai aptars pažangą.

Atsižvelgiant į tai, šiame BRT posėdyje bus aptarta pasiekta pažanga įgyvendinant EVT sprendimus.

Galutinė Lietuvos pozicija bus derinama darbo tvarka, gavus atnaujintą EVT sprendimų įgyvendinimo dokumentą.

Europos semestras: integruotų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų patvirtinimas ir perdavimas Europos Vadovų Tarybai

Įgyvendinant Europos semestrą, BRT aptars, patvirtins ir perduos Europos Vadovų Tarybai 2018 m. gegužės 23 d. EK pateiktas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, kuriomis EK ragina VN pasinaudoti sparčiu ekonomikos augimu, tam, kad VN ekonomikos ir visuomenės taptų tvirtesnės ir atsparesnės. VN turės atsižvelgti į rekomendacijas formuodamos savo 2018–2019 m. nacionalines ekonomines ir biudžeto politikas ir taip jas įgyvendinti.

BRT perduos rekomendacijas birželio 28–29 d. EVT. Oficialiai rekomendacijos bus priimtos 2018 m. liepos 13 d. ECOFIN. Rekomendacijos taip pat bus tvirtinamos birželio 21 d. EPSCO ir birželio 22 d. ECOFIN.

2018 m. ir 2019 m. Lietuvai EK rekomenduoja:

1. Gerinti mokesčių prievolių vykdymą ir plėsti mokesčių bazę, pereinant prie šaltinių, kurių apmokestinimas mažiau kenkia augimui. Užtikrinti ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą kartu sprendžiant pensijų adekvatumo klausimą.
2. Gerinti švietimo ir mokymo sistemos, įskaitant suaugusiųjų mokymąsi, kokybę, veiksmingumą ir atitiktį darbo rinkos poreikiams. Gerinti sveikatos priežiūros sistemos rezultatus toliau persiorientuojant nuo stacionariosios prie ambulatorinės priežiūros, stiprinant ligų prevencijos priemones, taip pat vietos lygmeniu, ir didinant priežiūros paslaugų kokybę ir įperkamumą. Gerinti mokesčių ir socialinių išmokų sistemos struktūrą siekiant mažinti skurdą ir pajamų nelygybę.
3. Skatinti našumo augimą didinant viešųjų investicijų veiksmingumą, užtikrinant veiksmingą valdžios institucijų vykdomą mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos koordinavimą ir šalinant viešųjų priemonių, kuriomis remiamas mokslo ir pramonės bendradarbiavimas, spragas ir neefektyvumą.

EK rekomendacijos Lietuvai aptartos gegužės 29 d. Vyriausybės ES reikalų komisijos posėdyje, birželio 8 d. Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje.

Tolesni veiksmai Lietuvoje, siekiant įgyvendinti rekomendacijas: po rekomendacijų patvirtinimo liepos 13 d. ECOFIN Ūkio ministerija kartu su Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo ir mokslo bei Sveikatos apsaugos ministerijomis iki rugsėjo vid. parengs Tarybos rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimo planą. Planas rudenį bus pristatytas Seimo komitetuose.

Lietuvos pozicija: pritariame EK siūlomoms rekomendacijoms Lietuvai 2018–2019 metams.

Tarpinstitucinio susitarimo įgyvendinimas

Pirm. Bulgarija pristatys pažangą įgyvendinant 2016 m. balandžio 13 d. EK, Tarybos ir EP tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros. Turėtų būti pateikta informacija apie susitarimo 40 punkto įgyvendinimą dėl bendradarbiavimo ir informacijos dalinimosi apie vykstančias derybas dėl tarptautinių susitarimų; apie teisės aktų, numatančių reguliavimo procedūrą su tikrinimu, suderinimą su ES sutarčių nuostatomis dėl deleguotų ir įgyvendinimo aktų; apie deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų apibrėžties kriterijų nustatymą.

Lietuvos pozicija: Remiame derybas dėl praktinio susitarimo siekiant gerinti bendradarbiavimą ir apsiikeitimą informacija apie vykstančias derybas dėl tarptautinių susitarimų, pažymėdami, kad šis informavimas apie derybas neturėtų pažeisti institucijų, ypač Tarybos, prerogatyvų derybų procese ar kitaip daryti įtaką deryboms dėl tarptautinių susitarimų. Palaikome principą, kad su EP dėl vykstančių derybų nesikonsultuojama, o apie jas informuojama.

Remiame pastangas siekti sutarimo dėl reglamento, kuriuo ES teisės aktai, priimti iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, suderinami su Sutarties nuostatomis dėl deleguotų ir įgyvendinimo aktų. Tai padės išvengti ES teisėkūros procesui neigiamą įtaką darančių nesutarimų dėl deleguotų ir įgyvendinimo aktų pasirinkimo. Palaikome Tarybos bendrąjį požiūrį šiuo klausimu.

Pritariame poreikiui nustatyti deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų apibrėžties kriterijus, pažymėdami, kad šie kriterijai neturėtų apriboti Tarybos galimybių renkant teisės aktų pobūdį. Palaikome Tarybos bendrą poziciją šiuo klausimu.

Teisinė valstybė Lenkijoje / ES sutarties 7 straipsnio 1 dalis. Pagrįstas pasiūlymas

Taryboje numatoma surengti klausymus pagal Komisijos pasiūlymą priimti sprendimą pagal ES Sutarties 7 (1) straipsnį dėl rimtos grėsmės, kad Lenkija gali šiuurkščiai pažeisti teisės viršenybės principą. Klausymai (*hearing*) – būtinas 7 (1) str. procedūros etapas: prieš priimdama sprendimą,

kad aiškus iškilo pavojus, jog valstybė narė gali šiuurkščiai pažeisti 2 str. nurodytas vertybes, Taryba *išklauso* tą valstybę narę ir gali teikti jai rekomendacijas. Klausymų metu svarstoma valstybė narė tiesiogiai atsako į kitų valstybių narių klausimus.

Lietuvos pozicija. Išliekame suinteresuoti konstruktyviu Komisijos ir Lenkijos dialogu, manome, kad dar neišsemtos visos dialogo galimybės ir ginčo sprendimas konsensusu vis dar yra įmanomas. Atkreipiame dėmesį į Lenkijos padarytus žingsnius priimant teismų sistemos reformos įstatymų pataisas. Tikimės, kad tolesnėmis abiejų pusių pastangomis pavyks išvengti ES skaldančio balsavimo Taryboje.

Pasirengimas 2018 m. birželio 29 d. Euro zonos viršūnių susitikimui

2017 m. gruodžio 6 d. Europos Komisija išplatino Europos ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) stiprinimo veiksmų planą ir pasiūlymus dėl konkrečių priemonių, kurių reikėtų imtis per ateinančius 18 mėnesių, siekiant iki 2025 m. padidinti EPS vienybę, veiksmingumą ir demokratinę atskaitomybę. Š. m. gegužės 22 d. ECOFIN metu buvo pasiektas bendras požiūris dėl vadinamojo Bankų paketo (t. y. dėl riziką ribojančių priemonių teisinių pasiūlymų paketo), kurį sudaro Kapitalo reikalavimų direktyvos ir reglamento (CRD/CRR), Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos (BRRD) ir Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento (SRMR) pakeitimai.

Birželio 29 d. susitikime tikimasi priimti konkrečius sprendimus dėl tolesnės EPS reformos - Bankų sąjungos užbaigimo ir Europos stabilumo mechanizmo pertvarkymo. Taip pat planuojama, kad EVT metu bus iškeltas ir fiskalinių pajėgumų (*angl. fiscal capacity*) klausimas. Kalbant apie naujų fiskalinių instrumentų sukūrimą, svarbiausi klausimai: fiskalinių pajėgumų tikslinė parama (investicijų apsaugai, nedarbo draudimui), parama biudžetui šokų atveju, parama konvergencijai ir struktūrinėms reformoms; fiskalinių pajėgumų lėšų šaltinis: ES biudžetas, nacionalinės įmokos, skolintis galintis instrumentas; institucinė ir teisinė sąranga: tarpvyriausybiniis susitarimas ar bendrijos metodas.

Siekiant **Bankų sąjungos užbaigimo** iki 2018 m. gruodžio mėn. turėtų būti atlikti šie veiksmai: pasiektas bendras sutarimas dėl NPL (*Neveiksmių paskolų lygis*) paketo (bankų riziką mažinanti priemonė), taip pat dėl teisinių pasiūlymų nemokumo srityje; pasiektas susitarimas su Europos Parlamentu dėl Bankų rizikos mažinimo priemonių paketo; pasiektas progresas MREL (*angl. Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities*) įgyvendinime (bankų riziką mažinanti priemonė); pasiektas sutarimas dėl bendradarbiavimo tobulinimo pinigų plovimo prevencijos srityje (riziką mažinanti priemonė); susitarta dėl rizikos mažinimo progreso matavimo rodiklių ir pateikta pirma ataskaita; pasiektas susitarimas dėl EDIS gairių ir standartų (ir rizikos mažinimo, ir rizikos pasidalijimo srityse); susitarta dėl pagrindinių principų ESM (*Europos stabilumo mechanizmas*) veikimo kaip galutinės finansinio stabilumo užtikrinimo priemonės (*angl. Common Backstop*), įskaitant termino dėl Sutarties peržiūros, nustatymą.

Dėl **ESM reformos** 2018 m. II pusmetį turėtų būti tęsiamas darbas siekiant susitarti dėl šių klausimų: ESM instrumentai – toliau analizuoti egzistuojančių instrumentų tobulinimo galimybes, užtikrinant balansą tarp instrumentų patrauklumo ir sąlygiškumo; įkūrus *Common Backstop*, iš esmės peržiūrėti DRI (*angl. direct recapitalisation instrument*); tęsti techninį darbą dėl naujų instrumentų, skirtų likvidumo problemoms spręsti, poreikio; skolos tvarumas ir ESM vaidmuo programų įgyvendinime – tobulinti ESM skolos tvarumo analizės struktūrą (*angl. debt sustainability framework*) remiantis Tarptautinio valiutos fondo patirtimi; siekti sprendimų priėmimo tik politiniu lygiu (*angl. on case by case basis*), t. y. jokio automatinio/mechaninio požiūrio į skolos tvarumo klausimus; stiprinti ESM vaidmenį kovojant su krizėmis; vadovaujantis Sutartimi nustatyti aiškus ESM, Komisijos ir Europos Centrinio banko kompetencijų ribas, siekiant išvengti funkcijų dubliavimo; ESM kaip *Common Backstop* – susitarti dėl atsinaujinančios kredito linijos iš ESM SRB

(angl. *Single Resolution Board*) formos (didžiausia skolinimo suma 60 mln. eurų). Pasiiekti susitarimą dėl sprendimų priėmimo (pasiūlytos dvi sprendimų priėmimo opcijos: 1) SRB kreipiasi į ESM dėl *Common Backstop* poreikio. Sprendimą priima ESM BoD tylos procedūra (per šešias valandas). Jeigu procedūra nutraukiama – šaukiamas BoD posėdis; 2) SRB informuoja ESM dėl tikėtino *Common Backstop* poreikio (prieš kelias savaites ar mėnesius). BoD deleguotų teisę tam tikrą ribotą laiką priimti sprendimus dėl *Common Backstop* panaudojimo ESM valdančiajam direktoriui.

Lietuvos pozicija:

- Iš esmės pritariame EPS stiprinimo planui, tačiau manome, kad jame numatyti atskirų iniciatyvų įgyvendinimo terminai yra labai ambicingi. Dėl kai kurių klausimų išsiskiriančių valstybių narių nuomonių gali būti sudėtinga laiku įgyvendinti visas plane numatytas priemones. Svarbu tinkamai nustatyti prioritetus ir, prieš imantis naujų iniciatyvų, įgyvendinti jau anksčiau sutartas reformas.
- Pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas Bankų sąjungos „užbaigimui“, sutariant dėl Europos indėlių garantijų sistemos (EDIS) ir Bendro pertvarkymo fondo fiskalinio stabilumo priemonės (**fiscal backstop**) ir Kapitalo rinkų sąjungos plėtrai.
- Tokie instituciniai klausimai kaip Euro zonos finansų ministro pareigybė ar euro zonos išorės atstovavimas, nėra sprendžiami skubiai ir neturės ypatingos reikšmės EPS užbaigimui.
- Esame atviri diskusijoms dėl euro zonos fiskalinių pajėgumų, tačiau manome, kad dėl šio politškai jautraus klausimo būtų sudėtinga sutarti artimiausiu metu. EK diskusijų dokumente pristatytos opcijos kelia abejonių dėl persidengimo su kitais instrumentais ir teisinių bei finansinių aspektų.
- Iš politinės pusės labai svarbu atkurti pasitikėjimą ES projektu ir padaryti EPS patrauklia naujų narių prisijungimui. Šiuo tikslu į diskusijas dėl EPS gilinimo turėtų būti įtrauktos ir ne euro zonos narės.
- Turime abejonių dėl ESM pavadinimo keitimo į Europos valiutos fondą. Remiantis pasiūlymais, ESM nebūtų pertvarkoma radikalai: skolinimo mechanizmas išliktų toks pats, finansavimas – taip pat, todėl pertvarkytas ESM netaptų „valiutos fondu“, tokiu, koks yra TVF.

Specialusis 2018 m. birželio 26 d. ES Bendrųjų reikalų tarybos (BRT) posėdis

**Pasirengimas 2018 m. birželio 28–29 d. Europos Vadovų Tarybos (50 str.) susitikimui.
Derybos dėl JK pareiškimo dėl 50 str. (Dabartinė padėtis)**

Situacija derybose (po paskutinio Brexit darbo grupės posėdžio 2018 m. birželio 8 d.):

Po 2018 m. kovo EVT įvyko keturi ES-JK derybų raundai (balandžio 16–18, gegužės 2–4., gegužės 22–24 d., birželio 5–8 d.). Esminės pažangos sprendžiant likusius atvirus JK išstojimo iš ES klausimus kol kas nėra. Iki birželio EVT vyks dar vienas derybų raudas (birželio 18–20 d.).

Europos Komisija (EK) tikisi, kad **iki birželio EVT pavyks fiksuoti tam tikrą pažangą derybose**, išspręsti dalį likusių išstojimo klausimų bei paskelbti atnaujintą Išstojimo sutarties versiją. Kad tai būtų pasiekta, EK pasirengusi intensyvuoti derybų tempą.

Tikėtina, kad birželio **50 str. EVT išvados** (dokumentas kol kas negautas) bus panašios kaip 2017 m. spalį, t.y. bus konstatuota tam tikra pažanga derybose ir pasakyta, kad reikia toliau dirbti. Nors pirminis planas buvo birželį atnaujinti EVT gaires dėl ES-JK santykių ateities, tačiau, atrodo, jo atsisakoma dėl mažos pažangos derybose ir siekiant, kad nesubyrėtų ES vienybė (kovą vienybė buvo trapi aviacijos, finansinių paslaugų klausimais).

EK siekia, kad visi **trys krepšeliai – atsiskyrimo klausimai, Airija, santykių ateitis** - judėtų lygiagrečiai, todėl vengia derybų dėl ateities, kol neišspręsti pagrindiniai sunkiausi išstojimo klausimai. Iki spalio EVT tikimasi užbaigti derinti Išstojimo sutartį ir politinę deklaraciją dėl ateities santykių. Dėl JK vidaus politinės darbotvarkės (partinių konferencijų rudenį) T. May yra patogiaus sunkius klausimus spręsti iki vasaros.

Ir **JK tikisi** birželio EVT išvadų, kurios teigiamai įvertintų pasiektą pažangą derybose bei paragintų dirbti toliau.

Pagrindiniai ir sunkiausi likę išstojimo klausimai:

1) Sutarties valdymas (Governance) - ESTT jurisdikcija įgyvendinant Išstojimo sutartį, ginčų sprendimo mechanizmas (yra sutarta tik dėl valdymo mechanizmo dėl piliečių teisių ir finansinio susitarimo); - tikėtina, kad dėl šio klausimo dar bus deramasi paskutiniame derybų raunde birželio 18–20 d.;

2) Airijos/Šiaurės Airijos klausimas; - dėl jo dar bus deramasi paskutiniame derybų raunde birželio 18–20 d., kai bus aptariamas **naujausias JK pasiūlymas dėl backstop įgyvendinimo**, tačiau nesitikima šio klausimo išsprendimo prieš birželio EVT.

Birželio 7 d. JK pristatė naują dokumentą **dėl „laikino muitinių susitarimo“** („*Technical note: Temporary Customs Arrangements*“). Iš esmės tai yra **prašymas likti ES muitų teritorijoje ir po pereinamojo laikotarpio**, jei iki to laiko nebūtų sutarta dėl ateities bendradarbiavimo muitų srityje. Tai naujausias JK pasiūlymas siekiant Airijos/Š. Airijos sienos problemos sprendimo (ankstesni du – „*Maximum Facilitation*“ ir „*New Customs Partnership*“ - ES buvo nepriimtini). JK kalba tik apie „*Temporary Customs Arrangement*“, tačiau pripažįsta, kad to nepakanka, norint išvengti patikrinimų prie sienos. Pasiūlymas nieko nekalba apie reguliacinį bendradarbiavimą, todėl nesprendžia Airijos sienos problemos, tik dalinai. (JK ketina pateikti pasiūlymus dėl reguliacinio bendradarbiavimo tik po birželio EVT). JK tikisi, kad tokios laikinos priemonės pakaks iki 2021 metų pabaigos ir kad iki to laiko bus rastas sprendimas dėl ateities santykių (t.y. kol kas prašo pratęsimo tik 1 metams). JK nori turėti galimybę nuo 2021 pradžios pradėti taikyti savo naujas prekybos sutartis, kiek tai neprieštarauja „likimui ES muitų teritorijoje“. EK vertinimu naujasis JK pasiūlymas apsauginio barjero (*backstop*) vaidmens neatlieka, nes nieko nekalba apie reguliavimo klausimus. Be to, JK pasiūlymas kelia daug kitų klausimų, prieštarauja EVT nustatytiems principams dėl ES vidaus rinkos ir 4 laisvių vientisumo, atrodo žalingas ES ekonominiams interesams. Tačiau, nepaisant pirminio skeptiško vertinimo, EK pasirengusi toliau su JK aiškintis siūlomo modelio detales, dar neatmeta jo.

3) Iki JK išstojimo jai perduotų asmens duomenų apsaugos užtikrinimas, geografinių nuorodų apsauga, bylų ir administracinių procedūrų užbaigimas; – šie klausimai dar bus aptariami

paskutiniame derybų raunde birželio 18–20 d. (Tačiau dėl teisių į geografines nuorodas apsaugos JK mano, kad tai ateities santykių klausimas).

JK-ES ateities santykiai:

JK išplatino eilę dokumentų dėl bendradarbiavimo su ES atskirose srityse po Brexit (vidaus ir išorės saugumas, ekonominis bendradarbiavimas, mokslas, aviacija, etc.), kuriais JK pristatinėja savo viziją dėl bendradarbiavimo atskiruose sektoriuose; vėliau papildys ir pagilins, išleisdami **JK Baltąją knygą dėl JK-ES ateities santykių** (*White paper*, apie 150- 190 psl., tikimasi, kad bus paskelbtas prieš birželio EVT, bet jau yra signalų, kad greičiausiai tik liepą); šis dokumentas apims naujus sektorius ir JK pozicijas dėl bendradarbiavimo muitų, finansinių paslaugų, reguliacinės aplinkos, saugumo politikos srityse, migracijos politiką). Iš platinamų sektorinių JK dokumentų dėl ateities matyti, kad JK toliau nori gauti visą ES narystės teikiamą naudą, akcentuoja, kad tai vienodai svarbu JK ir ES27, ir nori, kad ES sukurtų sąlygas tai pasiekti.

EK birželio 12–15 d. rengia tris techninius seminarus, kurių metu su valstybėmis narėmis aptars būsimas ES derybines pozicijas **išorės bei vidaus saugumo, Galileo klausimais** (pastarojo seminaro metu diskutuota, ar ES turėtų įsileisti trečiąsias šalis į Galileo PRS saugių modulių gamybą, t.y. ar ES turėtų keisti *acquis* dėl JK; sutarta kad Galileo turi būti ES projektas.).

Brexit kalendorius:

Tęsimos ES-JK derybos dėl Išstojo sutarties atvirų klausimų. Tarp kovo ir birželio EVT iš viso numatyti penki ES-JK derybiniai raundai (balandžio 16–18 d.; gegužės 2–4 d.; gegužės 22–24 d.; birželio 5–8 d.; birželio 18–20 d.);

2018 m. birželio 29 d. EVT – derybų pažangos įvertinimas (atvirų Brexit klausimų sprendimas);

Nuo birželio EVT prasidės politinės deklaracijos dėl ateities santykių derinimas (iki tol bus tik ateities santykių principų aptarimas);

2018 m. ruduo (spalis)- numatoma derybų pabaiga;

2018 m. lapkritis - gruodis Išstojo sutarties tvirtinimas Taryboje (BRT);

2018 m. pab. – 2019 m. pr. EP pritarimas Išstojo sutarčiai;

2019 m. pr. – Išstojo sutarties ratifikavimas JK parlamente;

2019 m. kovo 29 d. JK išstojo data;

2020 m. gruodžio 31 d. pereinamojo laikotarpio pabaiga.

Lietuvos pozicija: Pritariame konstatavimui EVT išvadose, kad yra pasiektas tam tikras progresas ES-JK derybose, tačiau kol kas nėra pakankamos pažangos (*sufficient progress*) likusiais neišspręstais JK išstojo klausimais (iš kurių svarbiausi - siena tarp Airijos/ Šiaurės Airijos bei Išstojo sutarties valdymas (*Governance*)). Būtina tęsti derybas, siekiant kuo greičiau susitarti dėl likusių išstojo klausimų ir pereiti prie (gilesnių) derybų dėl ateities santykių. Tai padėtų užsitikrinti, kad bus išsaugoti jau pasiekti susitarimai dėl Lietuvos (ir ES) piliečių teisių apsaugos JK ir dėl JK finansinių įsipareigojimų. Lietuva suinteresuota, kad įsigaliojusių JK Išstojo iš ES sutartis ir 2019 m. kovo 30 d. prasidėtų pereinamasis laikotarpis. Tai suteiktų teisinio aiškumo Lietuvos piliečiams ir verslui.

Prireikūs galutinė Lietuvos pozicija bus derinama darbo tvarka, gavus papildomus dokumentus (50 str. EVT išvadų projektą).

Neris Germanas
Viceministras

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

REZOLIUCIJA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ
2018 M. BIRŽELIO 26 D. EUROPOS SĄJUNGOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS
IR SPECIALIOSIOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS) IR
2018 M. BIRŽELIO 28–29 D. EUROPOS VADOVŲ TARYBOS IR SPECIALIOSIOS
EUROPOS VADOVŲ TARYBOS (50 STRAIPSNIS) POSĖDŽIUOSE**

Nr.
Vilnius

Pritarti Užsienio reikalų ministerijos teikiamoms Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl klausimų, svarstomų 2018 m. birželio 26 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir specialiosios Bendrųjų reikalų tarybos (50 straipsnis) ir 2018 m. birželio 28–29 d. Europos Vadovų Tarybos ir specialiosios Europos Vadovų Tarybos (50 straipsnis) posėdžiuose.

Ministras Pirmininkas

Neris Germanas
Vice ministras